

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 11 grudnia 2023 r.

Znak: WZPS-5.431.2.23.2023.SB

**Pani
Alina Werstak
Wójt Gminy Warnice**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 25-27 października 2023 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Warnice. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibie Urzędu Gminy Warnice i Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach, pod adresem Warnice 66.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, na podstawie upoważnienia Nr 34/2023 z 16 października 2023 r., w składzie: Sylwia Buczkowska – główny specjalista, osoba kierująca zespołem i Małgorzata Andraszkiewicz – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 27 października 2023 r. oraz realizację zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w Gminie Warnice w dniach 20 oraz 30-31 lipca 2020 r.

Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy i w Ośrodku Pomocy Społecznej w Warnicach oraz wyjaśnień udzielonych przez Panią Alinę Werstak – Wójtą Gminy Warnice i Panią Mariannę Mikołajczak – kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach.

Akta kontroli str. 1-12

Działalność Gminy Warnice w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.³

---

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477)

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Warnice następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego programu wspierania rodziny.

W kontrolowanym okresie, w Gminie Warnice obowiązywał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/191/2022 Rady Gminy Warnice z dnia 11 lutego 2022 r, który wszedł w życie z dniem podjęcia. Mimo wydanego podczas poprzedniej kontroli zalecenia w tym zakresie (wystąpienie z 8 października 2020 r.), program został opracowany i wdrożony do realizacji dopiero w 2022 r. Kierownik ośrodka wyjaśnił, że po zaleceniach z poprzedniej kontroli podjął działania w celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Warnice. Opracował go do końca roku 2021, jednak nie zdażył z uwagi na obciążenie obowiązkami zawodowymi przekazać go Radzie Gminy Warnice, aby go przyjęła uchwałą do dnia 31 grudnia 2021 r. Z uwagi na powyższe, poprawiono daty programu na lata 2022-2024 i program został przyjęty uchwałą z dnia 11 lutego 2022 r. W związku z tym stwierdzono, że w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 10 lutego 2022 r. w gminie nie było programu wspierania rodziny, co jest niezgodne z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie, trzykrotnie przekazano Radzie Gminy Warnice sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny (31.03.2021 r., 28.02.2022 r. i 31.03.2023 r.). Terminy przekazania były zgodne z przepisami. W żadnym sprawozdaniu nie ujęto potrzeb związanych z realizacją zadań, w oparciu o które rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny. Narusza to zapisy art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z informacji przekazanych przez Wójta Gminy Warnice wynika, że gmina w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obejmuje rodziny zagrożone kryzysem lub przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparciem ośrodka pomocy społecznej. Ośrodek zapewniał pomoc w formie asystentury, pracy socjalnej, dożywiania dzieci, pomocy rzeczowej i finansowej. Rodzinom oferowano również wsparcie specjalistów. Na terenie gminy organizowano dzieciom wypoczynek letni, prowadzono działania edukacyjne i profilaktyczne, zapewniono możliwość udziału w zajęciach rozwijających zainteresowania oraz pomoc w opiece i wychowaniu w placówce wsparcia dziennego dla 15 dzieci. W celu integracji, wymiany doświadczeń i zapobiegania izolacji organizowano festyny rodzinne.

Pracownicy ośrodka podnosili swoje kwalifikacje oraz współpracowali z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – placówkami edukacyjnymi, ochroną zdrowia, policją, sądem, kuratorami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach.

Efektom podejmowanych działań jest poprawa funkcjonowania rodzin w środowisku, zwiększenie świadomości rodzin o istniejących zagrożeniach oraz podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i społecznych.

Akta kontroli 13-38

2. Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną.

Uchwałą Nr XIX/119/2012 Rady Gminy Warnice z dnia 29 czerwca 2012 r. wyznaczono Ośrodek Pomocy Społecznej w Warnicach jako właściwy do realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „w przypadku, gdy wyznaczonym (...) podmiotem jest ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, w ośrodku albo w centrum można utworzyć zespół do spraw

asysty rodzinnej”. Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka, w ośrodku nie utworzono zespołu do spraw asysty rodzinnej.

Akta kontroli 13-19, 39

3. Kwalifikacje asystentów rodzin i sposób ich zatrudniania.

W kontrolowanym okresie, w gminie zatrudnionych było łącznie dwóch asystentów rodziny, w tym .... na czas nieobecności pracownika .... Asystenci posiadali wymagane wykształcenie. W aktach pracowników brakowało dokumentów potwierdzających weryfikację w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, co narusza art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku asystenta .... brakowało także oświadczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego – art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy. Asystenci realizowali swoje obowiązki w systemie zadaniowego czasu pracy.

W ramach realizacji art. 12 ust. 2 ustawy, asystenci są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji, w szczególności poprzez udział w szkoleniach i samokształceniu. Asystent .... (zatrudniony od lipca 2023 r.) uczestniczył w szkoleniu dotyczącym zjawiska przemocy w rodzinie. Asystent .... (zatrudniony od 2020 r.) w kontrolowanym okresie uczestniczył tylko w Warsztatach Edukacyjnych dla Asystentów oraz w zakresie przemocy „Dziecko w rodzinie” przeprowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach w 2021 roku. Kierownik ośrodka wyjaśnił, że pani ..... miała możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez zapewnienie płatnych szkoleń finansowanych przez gminę. Kierownik przekazywał pracownikowi oferty szkoleń, jednak asystent z nich nie skorzystał. W związku z powyższym, kierownikowi ośrodka wskazano, aby zobligować pracownika do podnoszenia swoich kwalifikacji zgodnie z przywołanym przepisem.

Akta kontroli 40-42

4. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Na dzień kontroli w gminie zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, w tym jeden przebywał na długotrwałym zwolnieniu (..... zatrudniony był na zastępstwo za .....) Wsparciem asystenta objętych było 7 rodzin z 12 dzieci. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15”. W związku z tym należy stwierdzić, że liczba asystentów w Gminie Warnice była adekwatna do potrzeb gminy. W kontrolowanym okresie, na terenie gminy przebywała jedna rodzina zobowiązana do współpracy z asystentem przez sąd.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bez wsparcia asystenta

Na dzień kontroli wsparciem asystenta objętych było 7 z 21 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że 14 rodzin nieobjętych asystenturą, w ocenie pracowników socjalnych nie wymagało pomocy w takiej formie lub jej odmówiło. Analizie poddano dokumentację 4 rodzin.

- 1) Rodzina 1.4 – rodzice z 3 dziećmi, w tym dwoje niepełnoletnich w wieku 11 i 17 lat. Rodzina objęta asystenturą w latach 2015-2017 ze względu na trudności opiekuńczo-wychowawcze z najstarszym, obecnie pełnoletnim synem. W 2021 r. korzystała z dożywiania, obecnie nie wymaga pomocy.

- 2) Rodzina 1.12. – samotna matka z 7-letnią córką, zamieszkuje ze swoją matką i bratem. Ojciec dziecka nie utrzymuje kontaktu. [usunięto opis rodziny] W opiece nad dzieckiem pomaga babcia. Rodzina wymaga wsparcia finansowego.
- 3) Rodzina 1.20 – rodzice z 3 dziećmi, w tym jedno nadal niepełnoletnie w wieku 17 lat. [usunięto opis rodziny] Ojciec prawidłowo sprawuje opiekę nad nastoletnim dzieckiem.
- 4) Rodzina 1.28 – samotna matka z bliźniakami w wieku 11 lat. W wywiadach brak informacji o trudnościach opiekuńczo-wychowawczych. Opieka sprawowana prawidłowo. Rodzina korzysta z pomocy finansowej.

Akta kontroli 43-60

Wsparcie asystenta

Oceny pracy asystenta dokonano na podstawie analizy indywidualnej 8 przypadków rodzin objętych wsparciem w kontrolowanym okresie (rodziny: 2.1, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10), w tym dwóch z którymi asystent zakończył współpracę oraz jednej zobowiązanej do współpracy przez sąd.

Przeanalizowano sposób przydzielenia asystenta rodzinom. We wszystkich przypadkach przyznanie asystenta nastąpiło zgodnie z procedurą opisaną w art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2 przypadkach (2.3, 2.4) na zgodach rodziny na objęcie wsparciem brakowało daty. Kierownika ośrodka pouczono w tym zakresie.

W 3 przypadkach (2.1, 2.6, 2.8), wywiad środowiskowy na podstawie którego przydzielony został asystent, nie zawierał rzetelnej analizy sytuacji, która wskazywałaby na konieczność objęcia rodziny asystenturą. Brakowało informacji dotyczących rodzaju trudności opiekuńczo-wychowawczych, relacji w rodzinie, stosowanych metod wychowawczych. W przypadku 2.8 zawarto jedynie informację, że rodzina powinna być objęta asystenturą z uwagi na zalecenia sądu. Uwagi przekazano kierownikowi ośrodka.

W okresie od marca do lipca 2023 r. asystent rodziny przebywał na zwolnieniu lekarskim, w tym okresie rodziny objęte były monitoringiem prowadzonym przez pracowników socjalnych. W przypadku rodziny 2.10, do ośrodka wpłynęło anonimowe pismo informujące o nadużywaniu alkoholu przez rodziców i zaniedbywaniu dziecka. W lutym 2023 r. rodzinie zaproponowano wsparcie asystenta, który wszedł do rodziny dopiero w lipcu. W notatkach pracownika socjalnego prowadzącego w tym okresie monitoring, brak informacji o sytuacji szkolnej nastoletniego dziecka oraz problemach występujących w rodzinie – nie zweryfikowano doniesień zawartych w anonimie. W przypadku 2.9 wywiad przeprowadzono 4.10.2022 r., zawarto w nim informacje o kryzysowej sytuacji w rodzinie [usunięto opis rodziny] W okresie od października 2022 r. do lutego 2023 r. brak monitoringu sytuacji rodziny w kryzysie – brak wejść w środowisko, pozyskano jedynie informację ze szkoły młodszego syna. Dopiero od lutego, z uwagi na brak asystenta, raz w miesiącu monitorowano sytuację w rodzinie. Nie pozyskano w tym okresie informacji ze szkół w zakresie funkcjonowania dzieci oraz współpracy z matką. Brak monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych narusza art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Analizie poddano 16 planów pracy z rodzinami. W 4 planach (rodziny 2.1, 2.4, 2.6) brakowało terminów realizacji działań, a w 7 (rodziny 2.1, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7) przewidywanych efektów, co narusza art. 15 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku 2.7 brakowało potwierdzenia, że plan z 24.08.2022 r. został opracowany w konsultacji z właściwym pracownikiem socjalnym. W 4 planach brakowało daty dziennej, w 8 planach określono jeden ogólny termin realizacji działań i jeden łączny przewidywany efekt.

W 3 przypadkach (2.1, 2.4, 2.6) w planach nie ujęto działań nakierowanych na pomoc małoletnim dzieciom. Kierownikowi ośrodka udzielono instruktażu w tym zakresie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Analizie poddano 12 ocen sytuacji rodzin, których asystent dokonał w kontrolowanym okresie. W 5 przypadkach (2.1, 2.3, 2.4, 2.7, 2.8) przekroczone termin oceny o 1, 7, 30 i 40 dni oraz o 4 miesiące. W jednym przypadku (2.1) brakowało jednej oceny (z marca 2023 r.). W przypadku braku oceny oraz przekroczenia terminu o 4 miesiące, przyczyną była długotrwała nieobecność asystenta ..... i konieczność rozpoznania sytuacji rodziny przez nowego asystenta ..... W tych przypadkach kontrolujący uznali, że przekroczenia były niezależne od jednostki. We wszystkich przypadkach brakowało potwierdzenia, że oceny zostały przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Stwierdzone nieprawidłowości naruszają przywołany przepis.

W 2 analizowanych przypadkach zakończono współpracę z asystentem (rodziny 2.4 i 2.6). W rodzinie 2.4 ostatniej oceny dokonano we wrześniu 2021 r., nie wskazano w niej na konieczność zakończenia współpracy. [usunięto opis rodziny] W dokumentacji rodziny, po tej dacie brak wejść asystenta w środowisko, brak również informacji o zakończeniu asystentury i prowadzonym monitoringu. Z informacji uzyskanej w ośrodku wynika, że od lutego 2022 r. asystent objął wsparciem rodzinę pełnoletniego już syna i jego partnerki (rodzina 2.7). Asystentura w rodzinie 2.6 została zakończona po 5 miesiącach mimo, że w rodzinie prowadzona była wcześniej procedura „Niebieskie karty” [usunięto opis rodziny]. Nie dokonano oceny sytuacji rodziny. W obu przypadkach wsparcie asystenta zostało zakończone mimo, że nie uzasadniała tego sytuacja rodzin i pozostających w nich dzieci. Kierownika ośrodka pouczono w tym zakresie.

Dodatkowo przeanalizowano sytuację rodziny 2.5, w której również zakończono asystenturę (prowadzona w okresie: sierpień 2018 r. – sierpień 2021 r.). W rodzinie od czerwca do września 2020 r. prowadzona była procedura „Niebieskie karty” [usunięto opis rodziny]. Rodzice skierowani zostali na terapię. Ostatni plan pracy z rodziną został opracowany w marcu 2021 r., ostatnie notatki asystenta pochodzą z kwietnia 2021 r. Brak dokumentów potwierdzających pracę asystenta z rodziną, aż do oświadczenia rodziny z sierpnia 2021 r. o wyprowadzce z terenu gminy. Nie udzielono odpowiedzi do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach na zapytanie z lutego 2021 r. o efekty udziału rodziców w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz o obecną sytuację w rodzinie, co świadczy o braku współpracy ze strony asystenta. W aktach rodziny brak oceny końcowej. Nie przekazano również informacji do właściwego ośrodka pomocy społecznej o przeniesieniu na ich teren rodziny, która objęta była asystenturą i procedurą NK. Kierownikowi ośrodka udzielono instruktażu.

W przypadkach 2.4 i 2.6 brak dokumentów potwierdzających monitoring sytuacji w rodzinach, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca asystenta została poddana analizie także pod względem merytorycznym:

- 1) Rodzina 2.1 – notatki asystenta ..... prowadzone w formie opowiadania, brak działań asystenta, jego obserwacji i spostrzeżeń w zakresie relacji w rodzinie, trudności w sprawowaniu opieki. Brak wejść w środowisko w godzinach popołudniowych.
- 2) Rodzina 2.3 – braki w dokumentacji asystenta w okresie maj 2021 r. – marzec 2023 r.,
- 3) Rodzina 2.4 – brak udokumentowanej pracy w rodzinie od lutego 2021 r., w aktach znajduje się tylko plan pracy z kwietnia 2021 r. i ocena sytuacji rodziny z września 2021 r.

Brak dokumentów potwierdzających współpracę asystenta z innymi instytucjami.

- 4) Rodzina 2.6 – brak dokumentów potwierdzających współpracę asystenta z innymi instytucjami (szkoła), brak informacji o przebiegu i zakończeniu procedury „Niebieskie karty”.
- 5) Rodzina 2.7 – brak udokumentowanych działań asystenta w okresach: marzec – sierpień 2022 r., a w miesiącach wrzesień i październik 2022 r. oraz styczeń i luty 2023 r. – po jednym wejściu do rodziny. Brak wejść w środowisko w godzinach popołudniowych.
- 6) Rodzina 2.8 – brak udokumentowanych działań asystenta w okresie listopad 2022 r. – marzec 2023 r., brak dokumentów potwierdzających współpracę asystenta z innymi instytucjami (przedszkole/szkoła).
- 7) Rodzina 2.9 – metody pracy asystenta ograniczone do rozliczania klientki z efektów działań, wskazano na konieczność wprowadzenia bardziej różnorodnych metod (pokaz, asystentura w wykonaniu, pomoc w planowaniu i organizacji czasu).
- 8) Rodzina 2.10 – w kartach pracy asystenta z okresu sierpień – wrzesień 2023 r. szczerkowe informacje o działaniach podejmowanych przez asystenta, brak obserwacji i spostrzeżeń w zakresie relacji w rodzinie, trudności w sprawowaniu opieki.

Brak współpracy asystenta z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (przypadki 2.4, 2.5, 2.6, 2.8) narusza art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dokumentacja pracy asystenta ..... prowadzona była nierzetelnie, co zostało wykazane m. in. podczas kontroli przeprowadzonej przez Wójta Gminy Warnice w dniu 21 czerwca 2022 r. oraz podczas kontroli przeprowadzonej przez kierownika ośrodka w dniu 3 lutego 2023 r. Po kontrolach zalecono usunięcie braków, co jednak nie zostało zrobione.

Wszystkie uwagi dotyczące prowadzenia dokumentacji oraz pracy asystenta przekazano kierownikowi ośrodka. Zaproponowano również zapoznanie się z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach metodycznych i organizacyjnych: Asystentura rodziny” Izabeli Krasiejko wydanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2016 roku.

Akta kontroli 43-52, 62-211

Praca z rodziną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej

Art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że: „praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną”. Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 11 dzieci z 4 rodzin. W kontrolowanym okresie w pieczy nie umieszczono żadnego dziecka. Analizie poddano sytuację wszystkich dzieci, pod kątem działań podejmowanych przez ośrodek przed i po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

- 1) Rodzeństwo 4.1 – rodzina z 3 dzieci, objęta asystenturą do 2018 r. ze względu na trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz uzależnienie rodziców od alkoholu. [usunięto opis rodziny] Utrudniony kontakt pracowników ośrodka z rodzicami. W dokumentacji rodziny brak dokumentów potwierdzających propozycję asystentury po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Kierownika ośrodka pouczone w tym zakresie.
- 2) Rodzeństwo 4.2 – rodzina z 3 dzieci objęta asystenturą ze względu na niewydolność opiekuńczo-wychowawczą. [usunięto opis rodziny] W 2018 r. dzieci zabezpieczone w pieczy zastępczej. Rodzice wyprowadzili się z terenu gminy.
- 3) Rodzeństwo 4.3 – rodzina z 4 dzieci. Matka porzuciła dzieci i wyprowadziła się z terenu gminy. Ojciec przebywał w tym okresie w zakładzie karnym. Poinformowano sąd o sytuacji rodziny. Brak możliwości współpracy.
- 4) Dziecko 4.4 – samotna matka, zaraz po urodzeniu dziecka wyjechała do pracy poza granicami kraju. Ojciec nieznan. Brak możliwości współpracy.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta należy opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W kontrolowanym okresie asystent nie pracował z rodzinami, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej. W związku z powyższym nie było możliwości zbadania tego obszaru.

Z informacji uzyskanych w jednostce wynika, że w kontrolowanym okresie do ośrodka wpłynęło łącznie 22 zaproszenia do udziału w posiedzeniach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Żadna z rodzin nie była objęta asystenturą, w związku z tym asystent nie brał udziału w posiedzeniach. Pracownicy ośrodka udzielali informacji telefonicznie oraz na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach sporządzali wywiady środowiskowe, a następnie przekazywali pisemną informację na temat sytuacji rodziny.

Akta kontroli 43-52, 61

Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Zgodnie z oświadczeniem wójta, Gmina Warnice zapewnia mieszkańcom wsparcie asystenta rodziny, pracę socjalną, usługi opiekuńcze i specjalistyczne. Konsultacje psychologiczne odbywają się raz w tygodniu, a dodatkowo w pilnych przypadkach można codziennie skorzystać ze wsparcia psychologa w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Pyrzycach. Pomoc prawna udzielana jest w gminie raz na dwa tygodnie oraz dodatkowo raz w tygodniu w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Pyrzycach. Mieszkańcy mają również możliwość korzystania z mediacji. Informacje o dyżurach zamieszczone są na tablicy ogłoszeń. Na terenie gminy organizowane są festyny rodzinne mające na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji i wykluczeniu społecznemu.

Akta kontroli 213

5. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka, gmina podejmowała działania promujące idee rodzin wspierających poprzez m. in. upowszechnianie informacji i zachęcanie osób z najbliższego otoczenia dzieci i rodzin, z którymi pracownicy ośrodka prowadzą pracę. Ponadto na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń ośrodka zamieszczono informację o poszukiwaniu chętnych do pełnienia takiej funkcji. W budżecie gminy zabezpieczono środki na funkcjonowanie rodzin wspierających.

W okresie objętym kontrolą, ze względu na brak kandydatów nie podpisano żadnej umowy na pełnienie funkcji rodziny wspierającej.

Akta kontroli 43-45, 214

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Warnice funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej w miejscowości Barnim. Zgodnie z Uchwałą Nr XXXV/195/2022 Rady Gminy Warnice z dnia 30 marca 2022 r., placówka działa w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach. Podstawę funkcjonowania placówki stanowi statut ośrodka (§ 6 przywołanej uchwały), a jej szczegółowe zadania i organizację określa regulamin organizacyjny ustalony przez kierownika ośrodka (§ 4 uchwały). Z dokumentacji przedstawionej podczas kontroli wynika, że po utworzeniu placówki wsparcia dziennego i wprowadzeniu jej w strukturę ośrodka nie dokonano zmiany statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach. Statut ośrodka został przyjęty Uchwałą Nr XV/112/2008 z dnia 31.03.2008 r., a następnie zmieniony Uchwałami Nr XVII/106/2012 z 27.04.2012 r., Nr XIX/119/2012 z 29.06.2012 r.

i Nr XIX/100/2016 z 31.03.2016 r. Nie dokonano także zmiany w Regulaminie Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach, który został wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2019 kierownika ośrodka z dnia 11 października 2019 r. W związku z powyższym, jedynym dokumentem regulującym funkcjonowanie placówki jest Regulamin organizacyjny Placówki Wsparcia Dziennego wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2022 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach z dnia 1 kwietnia 2022 r. W §1 regulaminu wskazano, że do podstaw prawnych funkcjonowania placówki należy Regulamin Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach, co jak wykazano powyżej jest niezgodne ze stanem faktycznym. Kierownikowi ośrodka wskazano, że zapisy zawarte w § 4 regulaminu (dotyczące podstawowych celów i zadań placówki) są niezgodne z obowiązującymi przepisami. Dotyczą bowiem placówki prowadzonej w formie opiekuńczej, nie ujmują natomiast zadań określonych dla placówki prowadzonej w formie pracy podwórkowej – art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W dokumentacji placówki znajdują się decyzje właściwego komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, które stwierdzają spełnienie wymagań lokalowych. Oznacza to, że Placówka Wsparcia Dziennego w miejscowości Barnim może funkcjonować w formie opiekuńczej lub specjalistycznej. Podczas kontroli wskazano zatem, aby rozważyć prowadzenie placówki w formie opiekuńczej, co będzie zgodne z celami i zadaniami opisanymi w regulaminie placówki oraz w szerszym zakresie wspomóc rodziny w opiece nad dziećmi. W innym przypadku należy dostosować zapisy w regulaminie do formy placówki. Wskazano także na konieczność uaktualnienia statutu i regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach.

Zgodnie z § 5 pkt 5 regulaminu placówki – pod opieką jednego wychowawcy w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 15 dzieci. W dokumentacji placówki znajdują się dokumenty potwierdzające przekroczenie dopuszczalnej liczby dzieci: protokół z kontroli przeprowadzonej przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiczną w Pyrzycach z dnia 20.12.2022 r. oraz protokół z kontroli przeprowadzonej w placówce przez kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach w dniu 7.12.2022 r. Pierwszy dokument w punkcie III.4 wskazuje na udział w zajęciach 20 dzieci w wieku 7-11 lat. W drugim protokole odnotowano natomiast, że w zajęciach prowadzonych przez wychowawcę ..... w dniu 7.12.2022 r. brało udział 17 dzieci oraz, że ogólnie przyjętych do placówki jest 20 dzieci. Wójtka gminy i kierownika ośrodka pouczono o konieczności zapewnienia opieki adekwatnie do liczby dzieci biorących udział w zajęciach.

Akta kontroli 215-228

7. Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka, informacje o sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych uzyskiwane są najczęściej z anonimowych zgłoszeń. Pracownik socjalny, który poweźmie taką informację udaje się niezwłocznie do rodziny, aby zbadać sytuację dzieci i rodziny. Po dokonaniu obserwacji, diagnozuje potrzeby rodziny, prowadzi rozmowy. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci powiadamia policję, pielęgniarkę środowiskową i sąd oraz wprowadza asystenta do rodziny. Jeśli dzieci są w wieku szkolnym, powiadamia pedagoga szkolnego o konieczności objęcia dziecka wsparciem psychologa i pedagoga. Pracownik socjalny podczas wyjazdów w teren prowadzi monitoring i odwiedza rodzinę, sprawdzając czy funkcjonuje ona poprawnie. Monitoring dokumentowany jest za pomocą notatek służbowych, wywiadów środowiskowych i ich aktualizacji.

Na dzień kontroli, zdaniem kierownika ośrodka na terenie Gminy Warnice nie było dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. Monitorowano sytuację dzieci z 13 rodzin przeżywających

trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, nie objętych asystenturą. Jak opisano w punkcie 4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w części dotyczącej wsparcia asystenta – w niektórych przypadkach nie monitorowano sytuacji rodzin lub monitoring prowadzony był pobieżnie i nie dawał pełnego obrazu sytuacji dzieci w rodzinach.

Akta kontroli 43-60, 229

8. Podejmowanie działań na rzecz kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Gmina podejmowała te działania poprzez zatrudnienie asystenta rodziny, przygotowanie i udostępnienie na stronie internetowej gminy informacji na temat przysługujących praw oraz możliwości ubiegania się o pomoc, wynikających z ustawy i Programu kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁴. Opracowano lokalny informator we wskazanym zakresie.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka, w kontrolowanym okresie nie było rodzin, które skorzystały z jednorazowego świadczenia opisanego w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy. Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach nie wpłynął wniosek o koordynację poradnictwa opisanego w art. 8 ustawy „Za życiem”.

Akta kontroli 43-52, 230-233

9. Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną i placówkami wsparcia dziennego.

Zgodnie z art. 28a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wójt sprawuje kontrolę nad podmiotem organizującym pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego, a na podstawie art. 28a ust. 2 przywołanej ustawy może upoważnić, w formie pisemnej, do sprawowania kontroli swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej gminy.

Kontrolę nad Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Warnicach (podmiotem organizującym pracę z rodziną) oraz nad placówką wsparcia dziennego sprawuje Wójt Gminy Warnice. W kontrolowanym okresie przeprowadzone zostały dwie kontrole nad podmiotem organizującym pracę z rodziną – 12.05.2021 r. i 21.06.2022 r. W obu przypadkach ocenie poddano pracę asystenta rodziny oraz sposób prowadzenia dokumentacji. W protokołach z kontroli odnotowano braki w planach pomocy rodzinie oraz nieterminowe sporządzanie okresowych ocen sytuacji rodziny przez asystenta. Wydano zalecenia w tym zakresie.

Nie przedstawiono dokumentów potwierdzających sprawowanie kontroli nad placówką wsparcia dziennego funkcjonującą na terenie gminy, co narusza przywołany przepis.

Akta kontroli 13-19, 234-245

10. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z oświadczeniem kierownika ośrodka oraz informacjami zawartymi w sprawozdaniach z realizacji gminnego programu wspierania rodziny, gmina współfinansowała pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W latach 2021-2023 gmina przeznaczyła na ten cel łącznie 163.908,54 zł.

Akta kontroli 246

11. Sprawdzenie, czy gmina sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i przekazuje je Wojewodzie Zachodniopomorskiemu w wersji elektronicznej.

---

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 z późn. zm.).

W kontrolowanym okresie, gmina przekazała Wojewodzie Zachodniopomorskiemu 5 sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny zgodnie z terminami określonymi w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej⁵.

Akta kontroli 247-250

12. Przechowywanie dokumentacji osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podczas kontroli stwierdzono, że dokumentacja osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przechowywana jest w zamkniętych szafach i chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

13. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w Gminie Warnice w dniach 20 oraz 30-31 lipca 2020 r.

Ocena realizacji zaleceń wydanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 8 października 2020 r.:

- 1) opracować i realizować 3-letnie gminne programy wspierania rodziny - art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **zalecenie jest realizowane.**
W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 10 lutego 2022 r. w gminie nie było programu wspierania rodziny, w związku z tym wydano nowe zalecenie w zakresie zachowania ciągłości w opracowaniu i realizacji programów.
- 2) składać radzie gminy roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz z potrzebami związanymi z realizacją tych zadań zgodnie z obowiązującym terminem – art. 179 ust. 1 ustawy – **zalecenie zostało częściowo zrealizowane.**
W kontrolowanym okresie, trzykrotnie przekazano Radzie Gminy Warnice sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Terminy przekazania były zgodne z przepisami. W żadnym sprawozdaniu nie ujęto jednak potrzeb związanych z realizacją zadań, w oparciu o które rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny. W związku z powyższym, zalecenie zostało zrealizowane jedynie w zakresie terminowości przekazywania sprawozdań.
- 3) zapewnić asystentowi rodziny możliwość podnoszenia kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną – art. 12 ust. 2 ustawy – **zalecenie jest realizowane.**
- 4) zatrudnić asystenta rodziny celem wsparcia rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – art. 176 pkt 3 lit. a ustawy – **zalecenie jest realizowane.**
- 5) przydzielać rodzinie asystenta po złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego – art. 11 ust. 3 i 4 pkt 1 ustawy – **zalecenie jest realizowane.**
- 6) plan pracy z rodziną sporządzać we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji właściwym pracownikiem socjalnym – art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy, a w przypadku rodzin, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną skoordynować z planem pomocy dziecku – art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy – **zalecenie jest realizowane.**
- 7) w planach pracy z rodzinami ujmować terminy realizacji działań oraz przewidywane efekty – art. 15 ust. 3 ustawy – **zalecenie niezrealizowane.**
Analizie poddano 16 planów pracy z rodzinami. W 4 planach brakowało terminów realizacji działań, a w 7 przewidywanych efektów.

---

⁵ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1195)

- 8) dokumentować współpracę asystenta z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy – **zalecenie niezrealizowane**.
Brak udokumentowanej współpracy asystenta z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – 4 przypadki.
- 9) dokonywać okresowych ocen sytuacji rodzin, sporządzać je zgodnie z terminem oraz przekazywać podmiotowi organizującemu pracę z rodziną – art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy – **zalecenie niezrealizowane**.
Analizie poddano 12 ocen sytuacji rodzin, których asystent dokonał w kontrolowanym okresie. W 5 przypadkach przekroczone terminy oceny o 1, 7, 30 i 40 dni oraz o 4 miesiące. W jednym przypadku brakowało jednej oceny. W przypadku braku oceny oraz przekroczenia terminu o 4 miesiące, kontrolujący uznali, że przekroczenia były niezależne od jednostki. We wszystkich przypadkach brakowało potwierdzenia, że oceny zostały przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.
- 10) monitorować sytuację rodzin po zakończonej współpracy z asystentem – art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy – **zalecenie niezrealizowane**.
W dwóch przypadkach brak dokumentów potwierdzających monitoring sytuacji w rodzinach.
- 11) utworzyć placówki wsparcia dziennego – art. 176 pkt 3 lit. c ustawy – **zalecenie jest realizowane**.
- 12) dokumentować sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną – art. 28 a ustawy – **zalecenie jest realizowane**.

Akta kontroli 251-253

Pięć zaleceń pokontrolnych:

- składać radzie gminy roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz z potrzebami związanymi z realizacją tych zadań zgodnie z obowiązującym terminem – art. 179 ust. 1 ustawy,
- w planach pracy z rodzinami ujmować terminy realizacji działań oraz przewidywane efekty – art. 15 ust. 3 ustawy,
- dokumentować współpracę asystenta z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy,
- dokonywać okresowych ocen sytuacji rodzin, sporządzać je zgodnie z terminem oraz przekazywać podmiotowi organizującemu pracę z rodziną – art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy,
- monitorować sytuację rodzin po zakończonej współpracy z asystentem – art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy

nie zostało zrealizowanych.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych (...) podlega karze pieniężnej w wysokości od 1 000 do 15 000 zł”.

Podsumowanie ustaleń kontroli

Stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

- 1) w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 10 lutego 2022 r. w gminie nie było programu wspierania rodziny,
- 2) sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w latach 2020, 2021 i 2022 nie zawierały potrzeb związanych z realizacją zadań, w oparciu o które rada gminy uchwala gminne programy wspierania rodziny,

- 3) w aktach pracowników brakowało dokumentów potwierdzających weryfikację w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, w przypadku asystenta ..... brakowało oświadczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego,
- 4) niewystarczający monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej – 2 rodziny,
- 5) w planach pracy z rodziną brak terminów realizacji działań (4 przypadków) i przewidywanych efektów (7 przypadków),
- 6) przekroczenie terminu oceny (4 przypadki o 1, 7, 30 i 40 dni), brak potwierdzenia, że oceny zostały przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną (wszystkie przypadki),
- 7) brak dokumentów potwierdzających monitoring sytuacji w rodzinach z zakończoną asystenturą – 2 przypadki,
- 8) brak udokumentowanej współpracy asystenta z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – 4 przypadki,
- 9) brak kontroli nad placówką wsparcia dziennego.

Przyczyny stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,
- zaniebdania.

Skutki stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- błędy formalne,
- niewystarczające wsparcie dla dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

Wójt Giny Warnice, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Warnicach, pracownicy ośrodka

Uprawnienia jednostki kontrolowanej:

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Wpis w książce kontroli:

Pozycja 10/2023

Wystąpienie otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Warnice
- 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Warnice w zakresie wspierania rodziny

wydają zalecenia:

znaczące:

- 1) na stanowisku asystenta rodziny zatrudniać osoby spełniające wymogi określone w art. 12 ust. 1 pkt. 3 i 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

- 2) prowadzić monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jak wskazuje art. 176 pkt 7 ustawy,
- 3) monitorować funkcjonowanie rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem w myśl art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy,

zwykle:

- 1) zachować ciągłość w opracowaniu i realizacji gminnych programów wspierania rodziny zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy,
- 2) przedstawiać potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w rocznych sprawozdaniach składanych radzie gminy jak wskazuje art. 179 ust. 1 ustawy,
- 3) ujmować w planach pracy z rodzinami przewidywane efekty oraz terminy planowanych do realizacji działań jak stanowi art. 15 ust. 3 ustawy,
- 4) terminowo dokonywać okresowych ocen sytuacji rodzin i przekazywać je podmiotowi organizującemu pracę z rodziną – art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy,
- 5) współpracować i dokumentować współpracę z podmiotami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w myśl art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy
- 6) sprawować i dokumentować kontrolę nad placówkami wsparcia dziennego zgodnie z art. 28a ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie ich realizacji.

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

Właściwe podpisy na oryginale